

T.C.
AKSARAY ÜNİVERSİTESİ

TURİZM FAKÜLTESİ – TURİZM REHBERLİĞİ BÖLÜMÜ

Deneyimsel Mesleki Farkındalık (DEMEF) Turist Rehberliği
Eğitim Modeli 2026 Yılı Öğrenci Geri Bildirimleri Raporu

Anket Sonuçlarının Nicel ve Nitel Analizi

Veri Toplama Dönemi: 1 Temmuz – 7 Ağustos 2026
Katılımcı Sayısı: 82 öğrenci | Ankete Katılım: 45 öğrenci (%54,9)
Rapor Tarihi: Ağustos 2026

İÇİNDEKİLER

1. ÖZET	3
2. GİRİŞ.....	4
2.1 DEMEF Uygulaması Hakkında.....	4
2.2 Raporun Amacı ve Kapsamı.....	4
3. YÖNTEM	5
3.1 Katılımcılar.....	5
3.2 Veri Toplama Aracı	5
3.3 Veri Toplama Süreci	5
3.4 Verilerin Analizi	5
3.5 Sınırlılıklar	5
4. KATILIMCILARIN DEMOGRAFİK ÖZELLİKLERİ.....	6
5. BULGULAR	7
5.1 Genel Değerlendirmeye İlişkin Bulgular	7
5.2 Eğitici Değerlendirmesine İlişkin Bulgular	7
5.3 Teknik Değerlendirmeye İlişkin Bulgular	8
5.4 Bölümler Arası Karşılaştırmalı Değerlendirme	9
5.5 Açık Uçlu Sorulara İlişkin Nitel Bulgular	10
5.5.1 DEMEF Uygulamasının En Önemli Katkıları	10
5.5.2 Zayıf Yönler ve Geliştirilmesi Gereken Alanlar	11
5.5.3 Güçlü Yönler	12
5.5.4 Gelecek Yıla Yönelik Öneri ve Beklentiler	12
6. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	14
7. ÖNERİLER.....	15

1. ÖZET

Bu rapor, Aksaray Üniversitesi Turizm Fakültesi Turizm Rehberliği Bölümü tarafından yürütülen Deneyimsel Mesleki Farkındalık (DEMEF) Turist Rehberliği Eğitim Modeli'nin 2026 yılı uygulama döneminde katılımcı öğrencilerden elde edilen geri bildirimlerin nicel ve nitel bulgularını sunmaktadır. 2026 yılında DEMEF uygulamasına toplam 82 öğrenci katılmış; uygulama sonunda çevrimiçi olarak gerçekleştirilen değerlendirme anketine bu öğrencilerden 45'i (%54,9) katılım göstermiştir.

Bulgulara göre katılımcı öğrenciler DEMEF uygulamasından genel olarak yüksek düzeyde memnuniyet duymaktadır. Beşli Likert tipi ölçekle değerlendirilen 20 maddenin genel ortalaması 4,62 olarak hesaplanmıştır. Eğitici Değerlendirmesi boyutları (sırasıyla 4,69 ve 4,71) ve Genel Değerlendirme boyutu (4,64) en yüksek puanlanan alanlar olurken, Teknik Değerlendirme boyutu (4,44) diğer boyutlara kıyasla görece daha düşük ancak yine de yüksek düzeyde bir ortalamaya sahiptir. Anketin tamamındaki 20 madde arasında en düşük ortalamaya sahip madde, DEMEF uygulama takviminin öğrenciler için uygunluğuna ilişkin madde olmuştur (Ort.=4,16; SS=1,09).

Açık uçlu sorulara verilen yanıtların tematik analizi sonucunda öğrencilerin DEMEF uygulamasından en çok mesleki farkındalık ve mesleğe hazırlık (%46,7) ile özgüven, cesaret ve kaygı yönetimi (%42,2) alanlarında katkı gördükleri belirlenmiştir. Geliştirilmesi gereken alanlar arasında en sık dile getirilen konu, destinasyon çeşitliliğinin artırılması ve uygulamanın Aksaray il sınırları dışına taşınması olmuştur (zayıf yön sorusunda %26,7; öneri sorusunda %42,2 oranında dile getirilmiştir). Güçlü yönler arasında ise mesleki gelişime katkı (%40,0) ve sahada uygulamalı/deneyimsel öğrenme (%37,8) öne çıkmaktadır.

Genel olarak bulgular, DEMEF uygulamasının 2026 yılı döneminde öğrenciler tarafından son derece olumlu değerlendirildiğini; buna karşın destinasyon çeşitliliği, uygulama takvimi ve öğrenciler arası sorumluluk paylaşımının adil biçimde izlenmesi konularının geliştirmeye açık alanlar olarak öne çıktığını göstermektedir.

2. GİRİŞ

2.1 DEMEF Uygulaması Hakkında

Deneyimsel Mesleki Farkındalık (DEMEF) Turist Rehberliği Eğitim Modeli, Aksaray Üniversitesi Turizm Fakültesi Turizm Rehberliği Bölümü öğrencilerinin turist rehberliği mesleğini sınıf ortamının dışında, sahada uygulamalı olarak deneyimlemelerini amaçlayan bir eğitim modelidir. Model kapsamında öğrenciler, teorik derslerde edindikleri bilgi ve becerileri gerçek saha koşullarında uygulama fırsatı bulmakta; grup çalışmaları, teknik geziler ve rehberlik uygulamaları aracılığıyla mesleki farkındalıklarını geliştirmektedir.

DEMEF uygulaması, öğrencilerin yalnızca mesleki bilgi ve becerilerini değil; aynı zamanda topluluk önünde konuşma, iletişim, özgüven ve ekip çalışması gibi mesleğin gerektirdiği kişisel yetkinliklerini de geliştirmeyi hedeflemektedir. Uygulama, her akademik yılın sonunda tekrarlanmakta ve öğrenciler DEMEF'e birden fazla kez katılabilmektedir.

2.2 Raporun Amacı ve Kapsamı

Bu raporun temel amacı, 2026 yılında gerçekleştirilen DEMEF uygulamasına katılan öğrencilerin uygulamaya ilişkin değerlendirmelerini sistematik biçimde ortaya koymak ve elde edilen bulgular ışığında uygulamanın güçlü yönlerini ve geliştirilmesi gereken alanlarını belirlemektir. Bu doğrultuda rapor aşağıdaki başlıkları kapsamaktadır:

- Katılımcıların demografik özellikleri,
- DEMEF 2026 uygulamasına yönelik genel değerlendirmeler,
- Eğitici performansına yönelik değerlendirmeler,
- Uygulamanın teknik/organizasyonel yönlerine ilişkin değerlendirmeler,
- Açık uçlu sorulara verilen yanıtların tematik (nitel) analizi.

3. YÖNTEM

3.1 Katılımcılar

2026 yılında Aksaray Üniversitesi Turizm Fakültesi Turizm Rehberliği Bölümü bünyesinde yürütülen DEMEF uygulamasına toplam 82 öğrenci katılmıştır. Uygulama sürecinin sonunda çevrimiçi form aracılığıyla gerçekleştirilen değerlendirme anketine bu öğrencilerden 45'i katılım göstermiş olup bu durum %54,9'luk bir katılım oranına karşılık gelmektedir. Bu rapordaki tüm bulgular, ankete katılan 45 öğrenciden elde edilen verilerin analizine dayanmaktadır. Katılımcıların demografik özelliklerine ilişkin ayrıntılı bilgiye Bölüm 4'te yer verilmiştir.

3.2 Veri Toplama Aracı

Veriler, çevrimiçi form üzerinden uygulanan bir değerlendirme anketi aracılığıyla toplanmıştır. Anket üç ana bölümden oluşmaktadır:

- Demografik bilgi formu: cinsiyet, yaş ve DEMEF'e katılım sayısı;
- Beşli Likert tipi değerlendirme maddeleri (1=Kesinlikle Katılmıyorum, 2=Katılmıyorum, 3=Kararsızım, 4=Katılıyorum, 5=Kesinlikle Katılıyorum): Genel Değerlendirme (5 madde), Eğitici Değerlendirmesi (birbirinden bağımsız iki ayrı blok hâlinde 5'er madde) ve Teknik Değerlendirme (5 madde) olmak üzere toplam 20 madde;
- Dört açık uçlu soru: DEMEF uygulamasının en önemli katkısı, zayıf/geliştirilmesi gereken yönleri, güçlü yönleri ve gelecek yıla ilişkin öneri ve beklentiler.

3.3 Veri Toplama Süreci

Değerlendirme anketi, 1 Temmuz – 7 Ağustos 2026 tarihleri arasında çevrimiçi olarak uygulanmış ve katılım gönüllülük esasına dayanmıştır.

3.4 Verilerin Analizi

Likert tipi maddelere ilişkin veriler betimsel istatistik teknikleriyle (ortalama, standart sapma, frekans ve yüzde dağılımı) çözümlenmiştir. Açık uçlu sorulara verilen yanıtlar ise nitel içerik analizi yaklaşımıyla incelenmiş; yanıtlar tekrar eden kavram ve ifadeler doğrultusunda temalandırılmış, her temanın görülme sıklığı (f) ve yüzdesi (%) hesaplanmıştır. Bir yanıt birden fazla temayla ilişkilendirilebildiğinden, tema yüzdelerinin toplamı %100'ü aşabilmektedir.

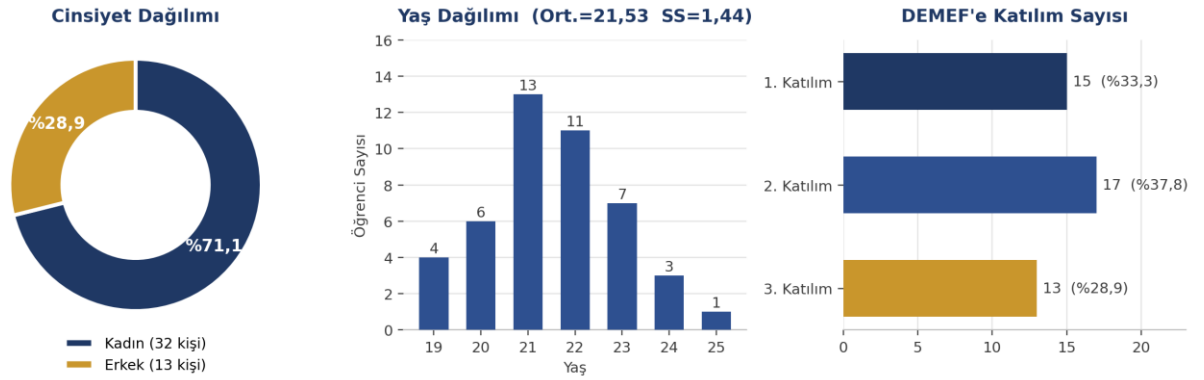
3.5 Sınırlılıklar

Bu raporun bulguları yorumlanırken göz önünde bulundurulması gereken bazı sınırlılıklar bulunmaktadır. Öncelikle, değerlendirme anketine 82 katılımcının 45'i (%54,9) yanıt vermiş olup bu durum, bulguların DEMEF uygulamasına katılan öğrencilerin tamamını temsil etme gücünü sınırlandırabilir. Ayrıca veriler öğrencilerin öznel algı ve beyanlarına dayandığından sosyal beğenirlik etkisi göz ardı edilmemelidir. Son olarak, "Eğitici Değerlendirmesi I" ve "Eğitici Değerlendirmesi II" bölümleri anket formunda birbirinden bağımsız iki blok olarak yer aldığından bu bölümler ayrı ayrı raporlanmış; her iki bloğun da aynı beş değerlendirme maddesini içermesi nedeniyle bulgular bu raporda karşılaştırmalı olarak sunulmuştur.

4. KATILIMCILARIN DEMOGRAFİK ÖZELLİKLERİ

Ankete katılan 45 öğrencinin %71,1'i (n=32) kadın, %28,9'i (n=13) erkek öğrencilerden oluşmaktadır. Katılımcıların yaşları 19 ile 25 arasında değişmekte olup yaş ortalaması 21,53 (SS=1,44)'dir. Katılımcıların DEMEF'e katılım sayısına bakıldığında %37,8'inin (n=17) ikinci kez, %33,3'inin (n=15) ilk kez ve %28,9'inin (n=13) üçüncü kez DEMEF uygulamasına katıldığı görülmektedir. Bu dağılım, DEMEF uygulamasının öğrenciler tarafından tekrarlı biçimde tercih edilen bir uygulama olduğuna işaret etmektedir.

Katılımcıların Demografik Özellikleri (n=45)

Şekil 1. Katılımcıların Cinsiyet, Yaş ve DEMEF'e Katılım Sayısına Göre Dağılımı

Tablo 1. Katılımcıların Cinsiyet ve DEMEF'e Katılım Sayısına Göre Dağılımı

Değişken	Kategori	n	%
Cinsiyet	Kadın	32	71,1
Cinsiyet	Erkek	13	28,9
DEMEF'e Katılım Sayısı	İlk Katılım	15	33,3
DEMEF'e Katılım Sayısı	İkinci Katılım	17	37,8
DEMEF'e Katılım Sayısı	Üçüncü Katılım	13	28,9

Kaynak: DEMEF 2026 Değerlendirme Anketi Verileri (n=45).

Tablo 2. Katılımcıların Yaşa İlişkin Betimsel İstatistikleri

İstatistik	Değer
n	45
Ortalama	21,53
Standart Sapma	1,44
Minimum	19
Maksimum	25

Kaynak: DEMEF 2026 Değerlendirme Anketi Verileri (n=45).

5. BULGULAR

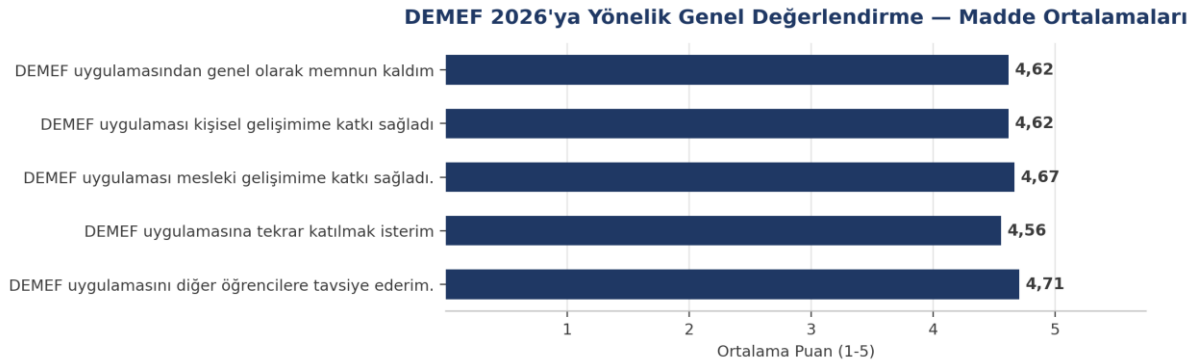
5.1 Genel Değerlendirmeye İlişkin Bulgular

DEMEF 2026'ya yönelik genel değerlendirme bölümü; öğrencilerin uygulamadan genel memnuniyetini, kişisel ve mesleki gelişime katkısını, tekrar katılım isteğini ve uygulamayı tavsiye etme eğilimini ölçen 5 maddeden oluşmaktadır. Tablo 3 ve Şekil 2'de sunulan bulgulara göre bu bölümün genel ortalaması 4,64 olup tüm maddeler 4,50 puanın üzerinde ortalamaya sahiptir. "DEMEF uygulamasını diğer öğrencilere tavsiye ederim" maddesi (Ort.=4,71) bölüm içerisinde en yüksek ortalamaya sahip madde olurken, uygulamaya tekrar katılma isteğine ilişkin madde (Ort.=4,56) görece en düşük ortalamayı almıştır. Genel değerlendirme maddelerinin tamamında katılımcıların %90'ının üzerinde bir oranı "Katılıyorum" veya "Kesinlikle Katılıyorum" seçeneğini işaretlemiştir.

Tablo 3. Genel Değerlendirme Maddelerine İlişkin Betimsel İstatistikler

Madde	Ort.	SS	%1	%2	%3	%4	%5
DEMEF uygulamasından genel olarak memnun kaldım	4,62	0,96	4,4	2,2	0,0	13,3	80,0
DEMEF uygulaması kişisel gelişimime katkı sağladı	4,62	0,89	4,4	0,0	0,0	20,0	75,6
DEMEF uygulaması mesleki gelişimime katkı sağladı.	4,67	0,88	4,4	0,0	0,0	15,6	80,0
DEMEF uygulamasına tekrar katılmak isterim	4,56	1,06	6,7	0,0	2,2	13,3	77,8
DEMEF uygulamasını diğer öğrencilere tavsiye ederim.	4,71	0,87	4,4	0,0	0,0	11,1	84,4

Not: 1=Kesinlikle Katılmıyorum, 2=Katılmıyorum, 3=Kararsızım, 4=Katılıyorum, 5=Kesinlikle Katılıyorum. Yüzde (%) değerleri ilgili maddeyi işaretleyen katılımcı oranını göstermektedir (n=45).

Şekil 2. DEMEF 2026'ya Yönelik Genel Değerlendirme — Madde Ortalamaları

5.2 Eğitici Değerlendirmesine İlişkin Bulgular

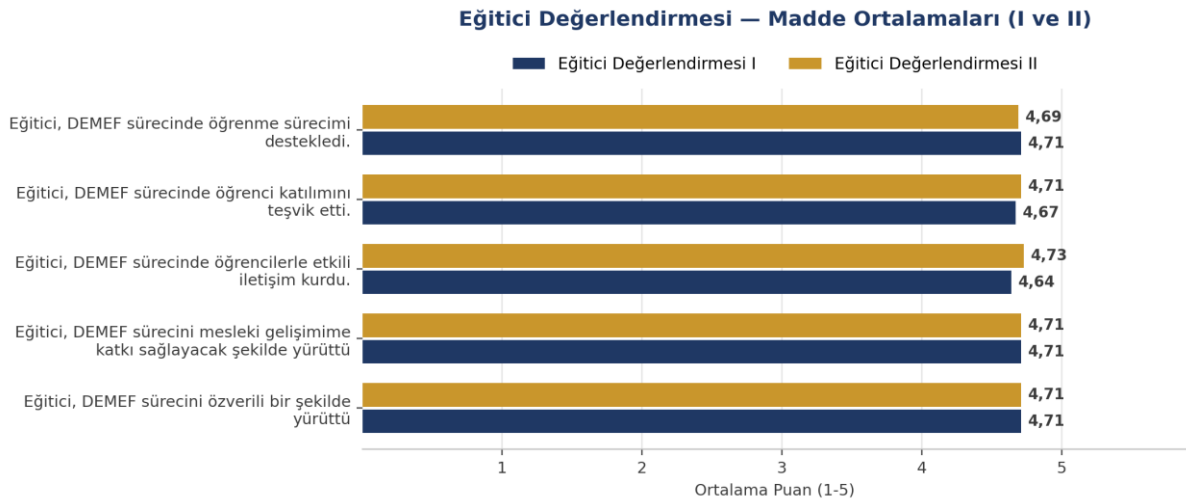
Anket formunda eğiticilere yönelik değerlendirme, birbirinden bağımsız iki blok (Eğitici Değerlendirmesi I ve II) hâlinde ve her biri 5 maddeden oluşacak şekilde yer almıştır. Tablo 4 ve Şekil 3'te sunulan bulgulara göre her iki bloğun madde ortalamaları da oldukça yüksek olup sırasıyla 4,69 ve 4,71 genel ortalama sahiptir. Bu sonuç, DEMEF sürecinde görev alan eğiticilerin öğrenme sürecini destekleme, öğrenci katılımını teşvik etme, etkili iletişim kurma, mesleki gelişime katkı sağlama ve

özverili çalışma boyutlarının tamamında öğrenciler tarafından oldukça olumlu değerlendirildiğini göstermektedir. Bölüm bazında dikkat çekici bir farklılaşma gözlenmemekle birlikte, madde düzeyinde az sayıda katılımcının düşük puan verdiği görülmüş; bu durum bölüm ortalamalarını önemli ölçüde etkilememiştir.

Tablo 4. Eğitici Değerlendirmesi Maddelerine İlişkin Betimsel İstatistikler (I ve II)

Madde	Ort. (I)	SS (I)	Ort. (II)	SS (II)
Eğitici, DEMEF sürecinde öğrenme sürecimi destekledi.	4,71	0,87	4,69	0,76
Eğitici, DEMEF sürecinde öğrenci katılımını teşvik etti.	4,67	0,88	4,71	0,76
Eğitici, DEMEF sürecinde öğrencilerle etkili iletişim kurdu.	4,64	0,91	4,73	0,72
Eğitici, DEMEF sürecini mesleki gelişimime katkı sağlayacak şekilde yürüttü	4,71	0,87	4,71	0,73
Eğitici, DEMEF sürecini özverili bir şekilde yürüttü	4,71	0,87	4,71	0,76

Not: I ve II, anket formundaki birbirinden bağımsız iki değerlendirme bloğunu ifade etmektedir (n=45).

Şekil 3. Eğitici Değerlendirmesi — Madde Ortalamaları (I ve II)

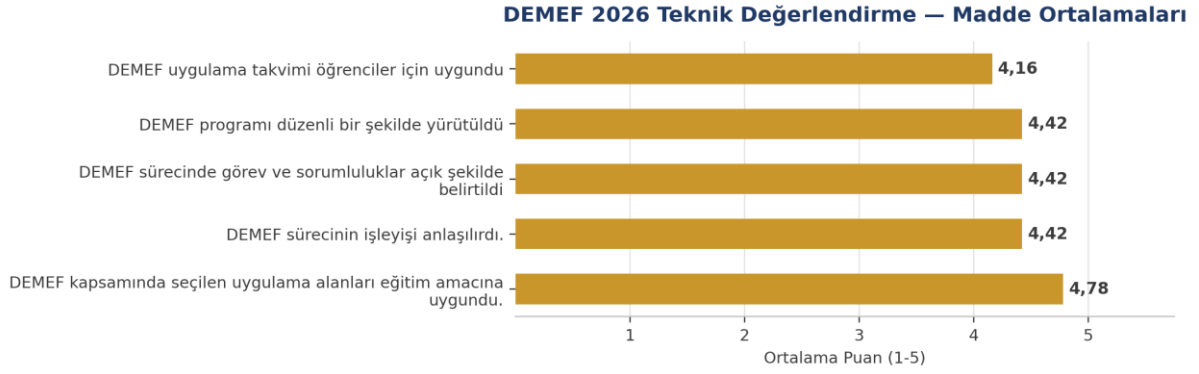
5.3 Teknik Değerlendirmeye İlişkin Bulgular

Teknik değerlendirme bölümü; DEMEF uygulama takviminin uygunluğu, programın düzenli yürütülmesi, görev ve sorumlulukların açıklığı, sürecin anlaşılabilirliği ve seçilen uygulama alanlarının eğitim amacına uygunluğunu ölçmektedir. Tablo 5 ve Şekil 4'te görüldüğü üzere bu bölümün genel ortalaması 4,44 olup değerlendirme bölümleri arasında görece en düşük ortalamaya sahip bölümdür. Bölüm içerisinde en yüksek ortalama, seçilen uygulama alanlarının eğitim amacına uygunluğuna ilişkin maddede (Ort.=4,78) elde edilirken; en düşük ortalama, DEMEF uygulama takviminin öğrenciler için uygunluğuna ilişkin maddede (Ort.=4,16) elde edilmiştir. Bu madde, aynı zamanda anketin tamamındaki 20 madde arasında en düşük ortalamaya ve en yüksek standart sapmaya (SS=1,09) sahip maddedir; bu bulgu, nitel bulgularda da sıklıkla dile getirilen program takvimi ve zamanlamasına ilişkin geliştirme önerileriyle örtüşmektedir.

Tablo 5. Teknik Değerlendirme Maddelerine İlişkin Betimsel İstatistikler

Madde	Ort.	SS	%1	%2	%3	%4	%5
DEMEF uygulama takvimi öğrenciler için uygundu	4,16	1,09	2,2	8,9	11,1	26,7	51,1
DEMEF programı düzenli bir şekilde yürütüldü	4,42	0,81	2,2	0,0	6,7	35,6	55,6
DEMEF sürecinde görev ve sorumluluklar açık şekilde belirtildi	4,42	1,01	4,4	2,2	4,4	24,4	64,4
DEMEF sürecinin işleyişi anlaşıldı.	4,42	1,01	4,4	2,2	4,4	24,4	64,4
DEMEF kapsamında seçilen uygulama alanları eğitim amacına uygundu.	4,78	0,67	2,2	0,0	0,0	13,3	84,4

Not: 1=Kesinlikle Katılmıyorum, 2=Katılmıyorum, 3=Kararsızım, 4=Katılıyorum, 5=Kesinlikle Katılıyorum. Yüzde (%) değerleri ilgili maddeyi işaretleyen katılımcı oranını göstermektedir (n=45).

Şekil 4. DEMEF 2026 Teknik Değerlendirme — Madde Ortalamaları

5.4 Bölümler Arası Karşılaştırmalı Değerlendirme

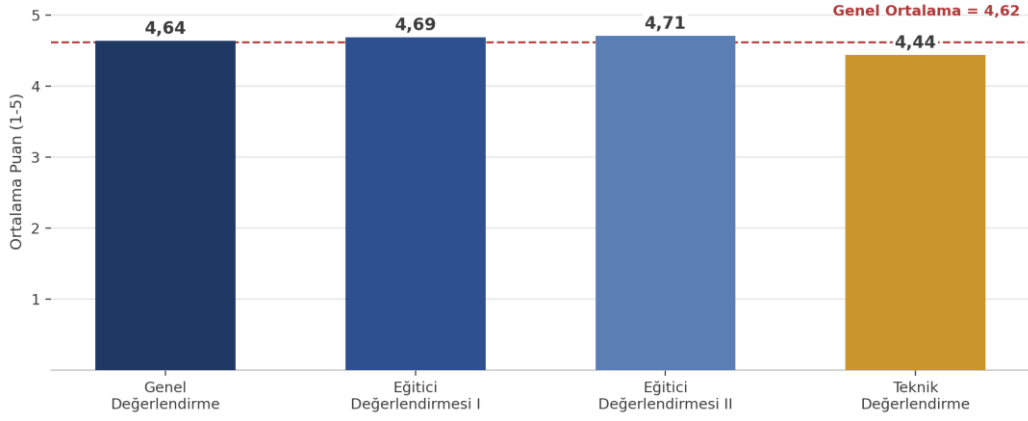
Dört değerlendirme bölümünün genel ortalamaları karşılaştırıldığında (Tablo 6, Şekil 5), en yüksek ortalamanın Eğitici Değerlendirmesi II (4,71) bölümünde, en düşük ortalamanın ise Teknik Değerlendirme (4,44) bölümünde olduğu görülmektedir. Anketin tamamındaki 20 maddenin genel ortalaması 4,62'dir. Şekil 6'da sunulan yanıt dağılımı incelendiğinde, Genel Değerlendirme ve Eğitici Değerlendirmesi bölümlerinde katılımcıların yaklaşık %80'inin "Kesinlikle Katılıyorum" seçeneğini işaretlediği; Teknik Değerlendirme bölümünde ise bu oranın %64'e gerilediği ve "Kararsızım" ile "Katılmıyorum" seçeneklerinin diğer bölümlere kıyasla daha sık tercih edildiği görülmektedir.

Tablo 6. Değerlendirme Bölümlerine Göre Ortalama Puan Karşılaştırması

Değerlendirme Bölümü	Madde Sayısı	Ortalama	Standart Sapma
Genel Değerlendirme	5	4,64	0,92
Eğitici Değerlendirmesi I	5	4,69	0,87
Eğitici Değerlendirmesi II	5	4,71	0,74
Teknik Değerlendirme	5	4,44	0,94
TÜM MADDELER (Genel Ortalama)	20	4,62	—

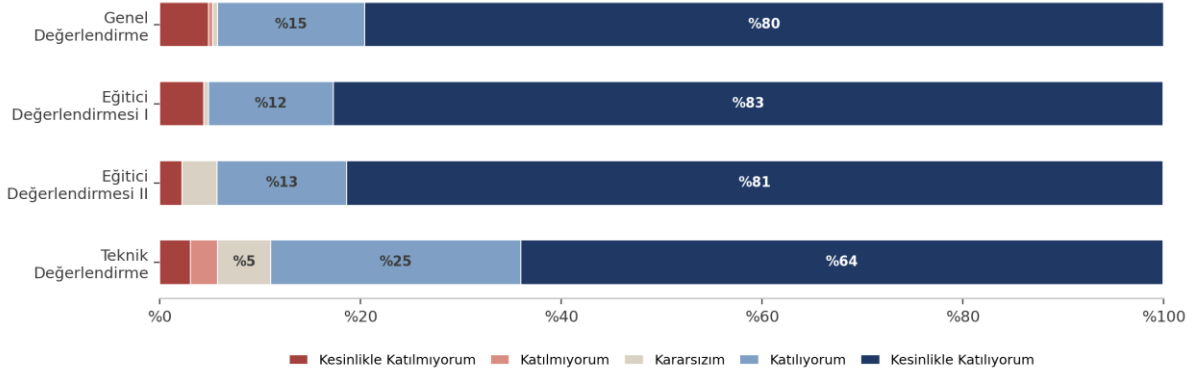
Kaynak: DEMEF 2026 Değerlendirme Anketi Verileri. Ortalama ve standart sapma değerleri ilgili bölümdeki tüm yanıtlar (45 katılımcı × 5 madde = 225 yanıt) havuzlanarak hesaplanmıştır.

Değerlendirme Bölümlerine Göre Ortalama Puanlar

Şekil 5. Değerlendirme Bölümlerine Göre Ortalama Puanlar

Bölümlere Göre Yanıt Dağılımı (Ortalama Yüzde)

Şekil 6. Bölümlere Göre Yanıt Dağılımı (Ortalama Yüzde)

5.5 Açık Uçlu Sorulara İlişkin Nitel Bulgular

Anket formunda yer alan dört açık uçlu soruya verilen yanıtlar nitel içerik analizi yaklaşımıyla incelenmiş ve aşağıda her bir soru için ayrı ayrı sunulmuştur. Temalar, yanıtlarda tekrar eden kavram ve ifadeler doğrultusunda oluşturulmuş; her temanın görülme sıklığı (f) ve toplam 45 katılımcı içerisindeki yüzdesi (%) hesaplanmıştır.

5.5.1 DEMEF Uygulamasının En Önemli Katkısı

Katılımcılara DEMEF uygulamasının kendilerine sağladığı en önemli katkı sorulduğunda, yanıtlar Tablo 7'de sunulan altı ana tema altında toplanmıştır. Öğrencilerin en sık dile getirdiği katkı, mesleki farkındalık ve mesleğe hazırlık (%46,7) olmuştur; öğrenciler DEMEF'i rehberlik mesleğine atılan ilk somut adım ve bir tür staj deneyimi olarak tanımlamaktadır. İkinci sırada özgüven, cesaret ve kaygı yönetimi teması (%42,2) yer almakta; çok sayıda öğrenci topluluk önünde konuşma kaygısını ve heyecanını DEMEF sayesinde aştığını belirtmektedir. Öğrencilerin %37,8'i ise sahada uygulamalı deneyimi ve teorik bilgiyi sahada gözlemlleme fırsatını öne çıkarmıştır. Bu bulgular, DEMEF uygulamasının hem mesleki hem de bireysel gelişim boyutlarında öğrenciler üzerinde güçlü bir etki bıraktığını göstermektedir.

Tablo 7. En Önemli Katkılarına İlişkin Tema Dağılımı

Tema	f	%
Mesleki farkındalık ve mesleğe hazırlık	21	46,7
Özgüven, cesaret ve kaygı yönetimi	19	42,2
Sahada uygulamalı deneyim	17	37,8
İletişim ve sunum becerisi	13	28,9
Kişisel / bireysel gelişim	7	15,6
Sosyalleşme ve ekip çalışması	4	8,9
Yanıtız / boş yanıt	1	2,2

Not: Bir yanıt birden fazla temayla ilişkilendirilebildiğinden yüzdelerin toplamı %100'ü aşabilmektedir (n=45).

“Rehberlik, teorik derslerle değil sahaya inilerek deneyimlenmesi gereken bir alan ve meslektir. DEMEF sayesinde geleceğin rehberleri olarak sahaya inerek pek çok tecrübe kazanma şansımız oldu.” (Katılımcı 7)

“Rehberlik mesleğine gerçekten çok güzel bir adım attığımı hissediyorum. İnsanların önünde konuşma becerimi inanılmaz geliştirdi, artık kalabalığa anlatım yaparken o eski utanma veya çekinme duygusunu üstümden attım.” (Katılımcı 8)

“DEMEF'26 sayesinde derslerde öğrendiğimiz bilgileri uygulamalı olarak görme fırsatı bulduk... Ayrıca ekip çalışması, gözlem yapma ve iletişim becerilerimi geliştirdi.” (Katılımcı 4)

5.5.2 Zayıf Yönler ve Geliştirilmesi Gereken Alanlar

Katılımcıların DEMEF 2026 uygulamasının zayıf yönü veya geliştirilmesi gereken alanlarına ilişkin yanıtları Tablo 8'de özetlenmiştir. En sık dile getirilen geliştirme alanı, destinasyon çeşitliliğinin artırılması ve uygulamanın yalnızca Aksaray il sınırları içerisinde değil farklı il ve bölgelerde de gerçekleştirilmesi yönündeki talep olmuştur (%26,7). Öğrencilerin %22,2'si uygulama takvimi, program yoğunluğu ve hava koşullarına bağlı planlama konularında geliştirme önerisinde bulunmuştur; bu bulgu, teknik değerlendirme bölümünde en düşük ortalamaya sahip "uygulama takviminin uygunluğu" maddesiyle (Ort.=4,16) tutarlılık göstermektedir. Katılımcıların %15,6'sı bazı öğrenci veya grupların sürece yeterince ciddiyetle katılmadığını ve bu durumun değerlendirmede adaletsizliğe yol açtığını belirtmiştir. Katılımcıların %11,1'i ise herhangi bir zayıf yön bildirmeyerek uygulamadan tam memnuniyetini ifade etmiştir.

Tablo 8. Zayıf Yönler ve Geliştirilmesi Gereken Alanlara İlişkin Tema Dağılımı

Tema	f	%
Destinasyon çeşitliliği / il dışına çıkma isteği	12	26,7
Zaman planlaması, takvim ve hava koşulları	10	22,2
Öğrenci ciddiyeti, adil değerlendirme ve grup uyumu	7	15,6
Katılımcı seçimi / sınıf düzeyi uygunluğu	5	11,1
Zayıf yönü yok (tam memnuniyet)	5	11,1
Diğer (dil çeşitliliği, aktif katılım, grup büyüklüğü vb.)	8	17,8

Tema	f	%
Yanıtız / boş yanıt	1	2,2

Not: Bir yanıt birden fazla temayla ilişkilendirilebildiğinden yüzdelerin toplamı %100'ü aşabilmektedir (n=45).

“Kesinlikle farklı yerlere, şehirlere de gidilmeli. DEMEF ne kadar faydalı bir uygulama olsa da her yıl aynı yerleri tekrar tekrar gezmekten her yıl farklı yerler, farklı deneyimler de elde edilmeli.” (Katılımcı 7)

“DEMEF, turizm rehberliği öğrencileri için değerli bir etkinlik olsa da içerik ve uygulama açısından önemli eksiklikler barındırmaktadır. Programların her yıl aynı şehirde ve aynı mekânlarda düzenlenmesi büyük bir monotonluk yaratmaktadır.” (Katılımcı 37)

“Yazılan programa ve saatlere asla uyulmuyor, planlama çok aksıyor. Bazı kişiler bu DEMEF projesini hiç ciddiye almıyor.” (Katılımcı 8, kısaltılmıştır)

5.5.3 Güçlü Yönler

DEMEF 2026 uygulamasının güçlü yönlerine ilişkin bulgular Tablo 9'da sunulmuştur. Katılımcıların %40,0'ı en güçlü yön olarak mesleki gelişime katkıyı ve öğrencileri mesleğe hazırlama işlevini işaret etmiştir. Katılımcıların %37,8'i ise sahada uygulamalı/deneyimsel öğrenme fırsatını, sınıf ortamında kazanılamayacak türde kalıcı bir tecrübe olarak nitelendirmiştir. Eğitimcilerin desteği ve yaklaşımı (%22,2) ile özgüven ve cesaret geliştirme (%17,8) temaları da öğrenciler tarafından sıklıkla vurgulanan diğer güçlü yönler arasında yer almıştır.

Tablo 9. Güçlü Yönlerle İlişkin Tema Dağılımı

Tema	f	%
Mesleki gelişim ve mesleğe hazırlama	18	40,0
Sahada uygulamalı / deneyimsel öğrenme	17	37,8
Eğitici desteği ve yaklaşımı	10	22,2
Özgüven ve cesaret geliştirme	8	17,8
Aktif katılım ve yaratıcılık	6	13,3
Organizasyon ve içerik kalitesi	5	11,1
Yanıtız / boş yanıt	1	2,2

Not: Bir yanıt birden fazla temayla ilişkilendirilebildiğinden yüzdelerin toplamı %100'ü aşabilmektedir (n=45).

“Eğitmenlerimizin yaklaşımı ve bizlerin aktif şekilde sürece dahil edilmesi programın en güçlü yönleriydi. Özellikle topluluk önünde konuşma, iletişim ve özgüven konusunda faydalı bir deneyim sundu.” (Katılımcı 10)

“İçerik zenginliği, konuların güncelliği ve organizasyon ekibinin iletişimdeki yönlendirici ve çözüm odaklı yaklaşımı oldukça başarılıydı.” (Katılımcı 27)

“Derste görsek dahi öğrenemeyeceğimiz deneyimsel saha tecrübesi.” (Katılımcı 20)

5.5.4 Gelecek Yıla Yönelik Öneri ve Beklentiler

Katılımcıların gelecek yıla yönelik öneri ve beklentileri Tablo 10'da özetlenmiştir. Önceki sorularla tutarlı biçimde, en belirgin talep, farklı ve/veya daha fazla destinasyonun programa eklenmesi ile uygulamanın Aksaray il sınırları dışına taşınması olmuştur (%42,2). Katılımcıların %17,8'i herhangi bir

öneri sunmayarak mevcut uygulamadan duyduğu memnuniyeti dile getirmiştir. Katılımcıların %15,6'sı ise yabancı dilde anlatım, mezun öğrencilerin sürece dâhil edilmesi ve içerik dengesinin (sahne/gösteri unsurları ile mesleki anlatım pratikleri arasındaki dengenin) gözden geçirilmesi gibi özgün öneriler sunmuştur.

Tablo 10. Öneri ve Beklentilere İlişkin Tema Dağılımı

Tema	f	%
Farklı / daha fazla destinasyon, il dışına çıkma	19	42,2
Önerisi / beklentisi yok (memnuniyet)	8	17,8
Diğer özgün öneriler (yabancı dil, mezun katılımı vb.)	7	15,6
Katılımcı / grup seçimi ve kontrolü	6	13,3
Süre / kapsam genişletme	5	11,1
Yanıtız / boş yanıt	3	6,7

Not: Bir yanıt birden fazla temayla ilişkilendirilebildiğinden yüzdelerin toplamı %100'ü aşabilmektedir (n=45).

“Gelecek yıl da bu uygulamanın devam etmesini isterim. Daha fazla turizm işletmesi ve farklı destinasyonların programa eklenmesi güzel olabilir.” (Katılımcı 4)

“Yeterli altyapı ve fon sağlanabiliyorsa Erasmus öğrencilerine doğrudan İngilizce anlatım yapılması fikri, bazıları için stresli olsa da çok geliştirici olacaktır.” (Katılımcı 36)

“DEMEF programlarında tiyatro ve gösterişli uygulamalar yerine, mesleki anlatım becerilerini ve gerçek rehberlik pratiklerini önceleyen bir içeriğin benimsenmesi, öğrencilerin mesleki gelişimi açısından çok daha verimli bir yaklaşım olacaktır.” (Katılımcı 37)

6. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Bu rapor kapsamında elde edilen bulgular, 2026 yılında gerçekleştirilen DEMEF Turist Rehberliği Eğitim Modeli uygulamasının katılımcı öğrenciler tarafından genel olarak yüksek düzeyde olumlu değerlendirildiğini ortaya koymaktadır. Anketin tamamına ait 4,62'lik genel ortalama, hem uygulamanın genel işleyişinden hem de eğiticilerin performansından duyulan memnuniyetin oldukça yüksek olduğunu göstermektedir. Nicel bulgularla nitel bulgular birbirini destekler niteliktedir: öğrenciler DEMEF uygulamasının kendilerine mesleki farkındalık kazandırdığını, özgüvenlerini geliştirdiğini ve sahada uygulamalı öğrenme fırsatı sunduğunu düşünmekte; bu doğrultuda uygulamayı diğer öğrencilere yüksek oranda tavsiye etmektedir.

Bununla birlikte hem nicel hem de nitel bulgular, uygulamanın teknik/organizasyonel boyutunun - özellikle uygulama takvimi ile destinasyon çeşitliliğinin- diğer boyutlara kıyasla görece daha fazla geliştirmeye açık olduğuna işaret etmektedir. Öğrencilerin önemli bir kısmının benzer destinasyonların yıllar içinde tekrar edilmesinden duyduğu memnuniyetsizlik ile bazı öğrenci gruplarının sürece eşit düzeyde katılım göstermediğine ilişkin gözlemler, uygulamanın sürdürülebilirliği açısından dikkate alınması gereken bulgular arasındadır.

7. ÖNERİLER

Bulgular ışığında, DEMEF uygulamasının önümüzdeki dönemlerde daha da geliştirilebilmesi amacıyla aşağıdaki öneriler sunulmaktadır:

- 1. Destinasyon Çeşitliliğinin Artırılması.** Programın önümüzdeki yıllarda, öğrencilerin yoğun biçimde talep ettiği doğrultuda Aksaray il sınırları dışındaki destinasyonları da kapsayacak şekilde genişletilmesi, mevcut yüksek memnuniyet düzeyinin sürdürülmesine katkı sağlayabilir.
- 2. Uygulama Takviminin Gözden Geçirilmesi.** Teknik değerlendirmede en düşük ortalamaya sahip madde olan uygulama takviminin uygunluğu dikkate alınarak, gezi ve etkinlik tarihlerinin belirlenmesinde hava koşulları ile öğrencilerin akademik programlarındaki yoğun dönemlerin göz önünde bulundurulması önerilmektedir.
- 3. Grup İçi Sorumluluk Paylaşımının İzlenmesi.** Bazı öğrenci/grupların sürece yeterince katılım göstermediği yönündeki geri bildirimler doğrultusunda, grup çalışmalarında bireysel katkının izlenebileceği ve değerlendirmenin adil biçimde yapılabileceği bir mekanizmanın geliştirilmesi önerilmektedir.
- 4. İçerik Dengesinin Gözden Geçirilmesi.** Sınırlı sayıda öğrenci, etkinliklerin sahne/gösteri boyutu ile mesleki anlatım pratikleri arasındaki dengenin mesleki içerik lehine güçlendirilmesi gerektiğini belirtmiştir; bu geri bildirimin program içeriği planlanırken dikkate alınması önerilmektedir.
- 5. Erken Bilgilendirme ve Duyuru Süreçlerinin Güçlendirilmesi.** Etkinlik takvimi ve beklentilere ilişkin bilgilendirmelerin katılımcılara daha erken iletilmesi, organizasyon akışının öğrenciler tarafından daha öngörülebilir bulunmasını sağlayabilir.
- 6. Değerlendirme Anketine Katılım Oranının Artırılması.** Gelecek uygulama dönemlerinde değerlendirme anketine katılımın artırılmasına yönelik hatırlatma mekanizmalarının geliştirilmesi, elde edilecek bulguların temsil gücünü artıracaktır.